

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

ering und
en haupt-
tellt. Le-
n lokalen
asser hat
gen bezo-
e Gründ-
ern eine
ltnismäs-
sammen-
auf einer
einsamen
lversorg-
leibt die
der Pro-
der Pers-

remained
ve farms.
= Agri-
terprises
easons of
ence gai-
the asso-
and rela-
new legal
her esta-
suitable
provision
ormed in
products
ased and

A KOCAÁLLOMÁNY SELEJTEZÉSI ARÁNYA ÉS A SERTÉSHÚSTERMELÉS GAZDASÁGOSSÁGA

CSÁNKY ZSUZSANNA

A sertéshústermelés egészét terhelő költségeknek mintegy 20–25%-a a tenyészállatokkal (kocákkal, kanokkal) kapcsolatos. Az ágazat eredményességét tehát a tenyészállatok költsége – hozam viszonyai jelentősen befolyásolják, azt a tenyészállomány teljesítőképessége és a szaporulat felnevelésének sikere együttesen határozza meg. Végül soron az 1 kocára jutó hasznosult szaporulat nagysága és költsége fontos tényezője a hústermelés jövedelmezőségének.

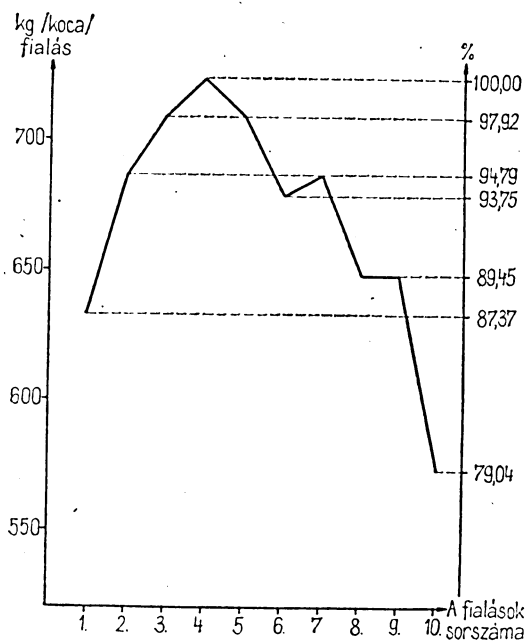
E tanulmányban a kocakihasználás és a malacnevelés, valamint a hizlalás termelékenységének fokozásából adódó eredményjavulás lehetőségeire nem térek ki. Arra keresem most a választ, hogy helyi viszonyok között bevált fajtát és választási időt alkalmazó telepeken, azonos nagyságú malacelhullást és hizókori kiesést, illetve súlygyarapodást feltételezve, az adott kocaállomány tenyésztésben tartásának ideje – selejtezésének mértéke – mennyire érinti a fajlagos költségek nagyságát.

A kocák selejtezésének legkedvezőbb időpontját valamennyi tényező költségmódosító hatásának figyelembevételével próbáljuk meghatározni. Kalkulációnk alapját tizenegy sertéstelep több mint hatezer kocájáról egyedenként gyűjtött, igen részletes termelési eredmények, valamint a sertéstartó állami gazdaságok adatai képezik.

A következőkben sorra veszem azokat a tényezőket, amelyek a végtermék előállítás költséget módosítják, attól függően, hogy a kocákat mikor selejtezik ki. (Az állami gazdaságokban 1973-ban elért hasznosult szaporulati aránnyal és átlagsúllyal számoltunk.)

A KOCÁK TENYÉSZTÉSBN TARTÁSÁNAK IDEJE ÉS A HOZAM ALAKULÁSA KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS

Ismert tény, hogy a kocák ellési átlagát – azonos fajta, valamint azonos tartási és takarmányozási viszonyok között – elsődlegesen az határozza meg, hogy hányadik fialásuknál tartanak. Az egyedenként gyűjtött terme-

1. ábra. A fialásonként nyerhető végtermékmennyiség alakulása

másfelől a kocákkal kapcsolatos költségek alakulása dönti el. A költségek két tényezőből: az utánpótlás és a tenyészkocatarítás (valamint a kantartás) költségeiből tevődnek össze. Ezek közül a kocautánpótlásnak — illetve az ellésre fogott állatok előállításának — a ráfordításai állandó költségként jelentkeznek, s azonos nagyságú összeggel növelik a termelő koca tartási költségeit, akár egyszeri akár többszöri elletés után történik a kissejtezés. Üzemi viszonyok között azonban a kocautánpótlás költsége külön tételként nem jelentkezik. A selejtkocák mindenkor felvásárlási árá határozza meg, hogy a tenyésztésbe vont kocasüldők felnevelési költségeivel szemben milyen nagyságú árbevétel áll, s a kettőből számítható *állatérték-különbözet* költségcsökkentő vagy esetleg költségnövelő tételként jelentkezik-e.

Az állatérték-különbözet

A jelenleg érvényben levő felvásárlási árak szerint a fiatal kocákért, egységnyi élőszúlyra (kg) számítva 20,00—21,50 Ft-ot fizet az Állatforgalmi Vállalat. Az egyszer-kétszer fiatal állatok azonban viszonylag ritkábban érik el a kívánt 150—170 kg-os súlyt. Ugyanakkor az idősebb kocák — jóllehet súlyuk alapján nagyobb arányban jutnának a kedvezőnek ítélt kategóriába

lési adatok összevont eredményei alapján az 1. ábrán bemutatom a fialásonkénti hasznosult szaporulat nagyságának az alakulását.

Jól látható az ábrából, hogy a kocák negyedik elléséig növekszik, ezt követően pedig egyre erőteljesebben csökken a szaporulat. Ennek az egy tényezőnek a vizsgálata arra enged következtetni, hogy a kocákat negyedik ellésükig feltétlenül érdemes tenyésztésben tartani, hiszen ekkor érik el a maximális teljesítményüket, ebből a fialásból lehet kocánként a legtöbb hizott sertést előállítani.

A SELEJTEZÉSI IDŐ ÉS A VÉGTERMÉK ÖNKÖLTSÉGE KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS

A kocák optimális selejtezési idejét egyfelől a hasznosult szaporulat nagysága,

1. fialás
2. fialás
3. fialás
4. fialás
5. fialás
6. fialás
7. fialás
8. fialás
9. fialás
10. fialás

— élet
nyabb
ban —
selejtke
bakért

Az
mazó h
árbevétel
hogy a
kocák c

A
termék
emelke
nagyob
kategóri
A
telben
korosa

1 A
tródm
eladás
denkén
sága köz
kényszer
nem zav

1. táblázat

A FAJLAGOS ÁLLATÉRTÉK-KÜLÖNBÖZET ALAKULÁSA
A SELEJTÉZÉSI IDŐ FÜGGVÉNYÉBEN

A koca selejtezésének ideje	A hasznosult szaporulat 1 kg-jára jutó		
	állatérték-különbözet az első fialás utánihoz képest	árbevétel-növekedés az első fialás után történő selejtezéshez képest	összes állatérték-különbözet
	Ft/kg		
1. fialás után	-0,49	—	-0,49
2. fialás után	-0,23	+0,31	+0,08
3. fialás után	-0,16	+0,41	+0,25
4. fialás után	-0,15	+0,28	+0,17
5. fialás után	-0,09	+0,31	+0,22
6. fialás után	-0,07	+0,33	+0,26
7. fialás után	-0,07	+0,35	+0,28
8. fialás után	-0,05	+0,36	+0,31
9. fialás után	-0,05	+0,37	+0,32
10. fialás után	-0,05	+0,34	+0,29

— életkoruk s csökkent húsipari értékük miatt már csak lényegesen alacsonyabb árral — 15 Ft/kg-mal — értékesülnek. A kor előrehaladtával azonban — a közben bekövetkező súlynővekedés eredményeként — az idősebb selejtkocáért kapható árbevétel nagysága általában meghaladja a fiatalabbakért kapható összeget.

Az 1. táblázatban bemutatom, hogy a többször ellett kocáktól származó hizott sertések 1 kg-jának önköltségében az anyaállatokért kapható árbevétel növekedése milyen költségcsökkentő tételként jelentkezik¹. Azért, hogy az árbevétel emelkedésének hatását tisztábban megfigyelhessük, a kocák első fialása után számítható értékkülönbözetet külön kezeljük.

A második és a harmadik ellést követő selejtezésnél az egységnyi végetermékre jutó árbevételi többlet a hozamnővekedés ellenére is ugrásszerűen emelkedik. Ez a jelenség azzal magyarázható, hogy ekkorra már a kocák nagyobb hányada kerül a felvásárlási ár szempontjából kedvezőbb súlykategóriába, mint korábban.

A negyedik ellés után történő selejtezéskor viszont a fajlagos árbevételben némi visszaesés mutatkozik. Ebben az időben ugyanis a kocák már korosabbak — és nehezebbek is — annál, hogy 21,50; 20 vagy akár 18 Ft/kg

¹ A különböző korban selejtezett kocák élsúlyát — mivel üzemi adatokkal nem rendelkezünk — irodalmi adatok alapján határoztuk meg. Kalkulációinkban abból indultunk ki, hogy a selejtkocák mind eladásra kerülnek. Az esetenként hirtelen szükségessé váló kényszervágásoktól eltekintettünk. Az egyenként gyűjtött adatokból ugyanis azt tapasztaltuk, hogy a koca kora és a kényszervágások gyakorisága között nincs összefüggés, az egyszer ellett kocáknál megközelítőleg ugyanolyan mértékben adódik kényszervágás, mint a többször fialtaknál, az árbevétel nagyságának tendenciáját tehát feltételezésünk nem zavarja.

áron értékesíthetők legyenek. Kalkulációink szerint a négyszer fialt kocákért kapható összes árbevétel alig éri el a háromszor ellettekért kapottat, ugyanakkor azt közel 36%-kal nagyobb hozamtömegre kell szétosztanunk, ezért a végtermékegységre jutó állatérték-különbszet átmenetileg csökken. Ezt követően azonban már egyértelműen érvényesül a kocák súlynövekedésének árbevételt javító hatása — s mivel ez nagyobb arányú, mint a hozamtömeg emelkedése — ismét erőteljesebben mérsékli a költségeket.

Az árbevétellel szembenálló utánpótlási költségek nagyságát a tenyészsüldő-nevelés módja határozza meg. Gazdaságainkban egyre általánosabbá válik az a gyakorlat, hogy a kocasüldőket 80–90 kg-os súlyig a hizósértésekkel együtt tartják, s csak ekkor válogatják ki közülük a tenyésztésre alkalmas egyedeket. Hagyományos értelemben vett „süldőnevelés” tehát általában nem folyik, illetve jelentősen lerövidülve, a tenyésztésbe vétel előtti egy-két hónapra korlátozódik. Az állami gazdaságok átlagában 1973-ban 91,88 kg-mal minősítették át a hizóban tartott egyedeket tenyészananygá. Amennyiben tenyésztésbe vételük kb. 9 hónapos korban történik (amint azt az egyedenként gyűjtött adatok átlaga mutatta), úgy búgatusuk előtt még egy hónapig külön tartják őket. Ebben az esetben minden tenyésztésbe állítható kocasüldőt 2538 Ft költség terhel. Az így nevelt tenyészkoca első ellése után számítható állatérték-különbszet a hasznosult szaporulat 1 kg-jára vonatkoztatva az 1. táblázatban bemutatottak szerint alakul.

Az állatérték-különbszet számításaink szerint az egyszer fialt kocáknál költségnövelő tételként jelentkezik, az idősebb kocákért kapható árbevétel azonban az utánpótlási költségeket már a második fialás után meghaladja.

Az állatérték-különbszetnek a végtermékegység előállításának költségében jelentkező szerepét vizsgálva, arra a következtetésre juthatunk, hogy a kocákat legalább harmadik ellésükig célszerű tenyésztésben tartani. Viszont, ha ebben az időszakban nem selejtezik őket, akkor már kíváncsi megvárni a hetedik-nyolcadik fialást, amikor tömegében nagyobb árbevételre lehet számítani.

A kocatartási költségek

A kocákkal kapcsolatos költségek túlnyomó részét a tenyésztésben tartásuk ideje alatt felhasznált *kocatartási költségek* adják. Ezek az úgynevezett „hasznos élettartam” hosszabbodásával nagyobbodnak. A később selejtezett kocák összes tartási költségét — az időarányos növekedésen túlmenően — az életkor előrehaladtával gyarapodó élő súly fenntartásához szükséges többlettakarmányok költsége is emeli. A 2. táblázatban található a végtermékegységre jutó kocatartási költségek alakulása a selejtezési idő függvényében. A két táblázat adatainak összevetéséből kitűnik, hogy az élő súly növekedése átlagosan kb. másfélszer kisebb költségnövekedést eredményez, mint amekkora az árbevétel fokozódásából adódó költségnövekedés. A takarmányfogyasztás növekedésének tehát végeredményben kis szerepe lesz annak eldöntésében, hogy a koca életének mely időszakában történő selejtezés jár gazdasági előnyökkel. Ebből a szempontból sokkal

1. fialás
2. fialás
3. fialás
4. fialás
5. fialás
6. fialás
7. fialás
8. fialás
9. fialás
10. fialás

* A
az ellést k

többet
a tende
gálata
tenyész

Ha
rán be
után b
költség
rejlik,
— a k
előhasi
teké. E
vetkezt
sodik f
denkén
vetően
hát az
kenést
lyozni.
egészen

Az

2. táblázat

A FAJLAGOS KOCATARTÁSI KÖLTSÉG ALAKULÁSA
A SELEJTEZÉSI IDŐ FÜGGVÉNYÉBEN

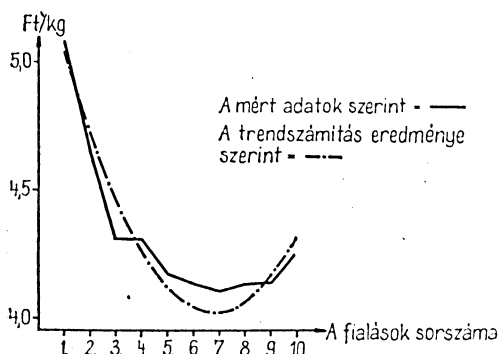
A koca selejtezésének ideje*	A hasznosult szaporulat 1 kg-jára jutó		
	kocartartási költség időarányosan növekvő része	költségtöbblet (a koca növekvő takarmányfogyasztásának hatására, az első ellésükhöz képest)	összes kocartartási költség
	Ft/kg		
1. fialás után	4,59	—	4,59
2. fialás után	4,49	0,23	4,72
3. fialás után	4,32	0,23	4,55
4. fialás után	4,23	0,24	4,47
5. fialás után	4,18	0,21	4,39
6. fialás után	4,18	0,21	4,39
7. fialás után	4,15	0,23	4,38
8. fialás után	4,19	0,25	4,44
9. fialás után	4,21	0,25	4,46
10. fialás után	4,29	0,25	4,54

* A selejtezés idejével (és a hozzá tartozó költségekkel) úgy számoltunk, mintha az minden esetben az ellést követő szoptatás befejezése után történt volna.

többet árul el a kocartartási költség időarányos része, s végső soron ennek a tendenciáját követi az összes kocartartási költség alakulása is. Ennek vizsgálata pedig azt mutatja, hogy a kocákat ötödik-hetedik ellésükig célszerű tenyésztésben tartani.

Ha a fajlagos kocartartási költségek alakulását összevetjük az első ábrán bemutatott hozamgörbével, feltűnik, hogy — a hozam negyedik ellés után bekövetkező rohamos csökkenése ellenére — a végtermékegységre jutó költségek tovább mérséklődnek egészen a hetedik fialásig. Ennek oka abban rejlik, hogy az ellések számának előrehaladtával — a fialási átlagok mellett — a kocák két fialása között eltelt időtartam is változik. A szüldők és az előhási kocák vemhesülési aránya általában rosszabb, mint a többször elletteké. Eredményes bűgatásukhoz tehát hosszabb idő szükséges. Ennek következtében a tenyésztésbe vételtől az első ellésig, illetve az első és a második fialás között több idő telik el, mint a későbbi ellések között. Az egyenként felvett adatok szerint az ellések közötti idő a negyedik fialást követően is tovább csökken. Jóllehet ekkor már a születő malacok száma — tehát az ellésenként nyerhető hozam mennyisége is — kevesebb, ezt a csökkenést azonban az idő rövidülése egészen a hetedik fialásig képes ellensúlyozni. Így a koca- és kocartartási költségeknek az egy malacra jutó összege egészen eddig mérséklődik, ezt követően azonban már emelkedik.

Az összes kocartartási költség és az állatérték-különbözet egybevetésé-

2. ábra. A végtermékmennyiséget ténylegesen terhelő tenyészállattartási költségek alakulása a fialások sorszámanak függvényében

nek eredményét a 2. ábrán láthatjuk. Az ábra tanúsága szerint a tenyészállomány ténylegesen jelentkező költségei a fajlagos kocatartási költségek tendenciáját követik, s az a hasznosult szaporulat egy kilogrammjára vetítve akkor a legkevesebb, ha a kocákat ötödik- kilencedik ellésükig tenyésztésben tartják.

AZ OPTIMÁLIS SELEJTEZÉSI IDŐ MEGVÁLASZTÁSA

A 2. ábrán bemutatott tényleges fajlagos költségek átlagos értékesítési viszonyok kö-

zött, s az élő súly meghatározott változása mellett jelentkeznek. Egyéb kalkulációink azonban azt mutatják, hogy a költséggörbe jellege abban az esetben sem változik, ha az idősebb kocák súlynövekedése mérsékeltebb a számításainkban feltételezetténél. A gyengébb súlynövekedés — s ezáltal a többször ellett kocákért kapható viszonylag alacsonyabb árbevétele — csupán azt eredményezi, hogy az ötödik és hetedik fialásból származó hasznosult szaporulat 1 kg-jára jutó tényleges költségek között kisebb különbség jelentkezik, ezt követően pedig a bemutatottnál is erőteljesebb költségnövekedésre lehet számítani. Ehhez hasonló eredményre jutottunk abban a kalkulációban is, amelyben a két ellés közötti időnek a negyedik fialást követő csökkenésétől eltekintettünk.

Tekintve, hogy gazdaságaink egyre gyakrabban alkalmazzák azt az eljárást, hogy a hízókkal együtt tartott tenyészszüldőket a kiválogatás után azonnal tenyésztésbe veszik, erre a változatra is megvizsgáltuk a végtermékegységre jutó költségek alakulását. Az így kapott költséggörbe abban különbözik a bemutatott változattól, hogy mélypontja a hetedik helyett a hatodik fialásnál van. E koca utánpótlása mintegy 3,5%-kal kisebb költséggel jár, mint a lerövidített szüldőztetés.

Mindezekből megállapíthatjuk, hogy átlagos értékesítési viszonyok között a kocák ökonómiailag optimális selejtezési ideje 5–9. ellésük között van. Amennyiben ettől eltérünk, a trendszámítás eredménye szerint a végtermékegységet a következő többletköltségek terhelik:

— az első fialás utáni selejtezésnél	Ft/kg 0,91–0,98
— a második fialást követő selejtezés esetén	0,47–0,54
— a harmadik fialás után selejtezett kocáknál	0,13–0,20
— a negyedik fialást követően selejteztetettéknél	0,13–0,20
— tízszeri fialás után selejtezett kocáknál	0,08–0,15

Az
még a
mint az
sek fajla
lehet elő

Ft/kg á

Am
sek érté
idővel is
csak ab
Ellenke
ágazat

A l
növeked
csátó te
Amenny
sük alka
félmillió

Nap
mány se
ben álla
1971-be
58,09%
1971–1
kat. Sz
hogy új
60–70%
az a hel
termelés

Tar
értékesí
is — a
nem ele
— hán
hogy a
tási hib
idő előt

* Az
kiválogatá
érvényesek

Az ötödik ellésig tehát célszerű tenyésztésben tartani a kocákat, de még a tizedik ellés után is kisebb költség jut a hasznosult szaporultara, mint az 1—4. fialás alkalmával. Az ötödik fialásból származó hizott sertések fajlagos költségeit korábbi selejtezés esetén számításaink szerint akkor lehet elérni, ha

— az egyszer fialt kocák	20,02 — 17,59
— a kétszer fialtak	20,41 — 18,28
— a háromszor fialtak	18,42 — 16,53
— a négyszer fialtak	16,89 — 15,18

Ft/kg átlagos felvásárlási árral értékesülnek².

Amennyiben tehát a gazdaságok az említett felvásárlási árakon képesek értékesíteni selejtkocáikat, úgy viszonylag rövid tenyésztésben tartási idővel is el tudják érni azt az eredményt, melyet átlagos viszonyok között csak abban az esetben produkálhatnak, ha megvárják a kocák ötödik ellését. Ellenkező esetben több költség terheli a végtermékegységet, ez viszont az ágazat eredményességét rontja.

A harmadik-negyedik fialásból származó szaporulatot terhelő költség-növekedés látszólag nem nagy, egy évente 100 vagon hizott sertést kibocsátó telepen azonban ez is 130—200 ezer Ft-tal csökkentheti a nyereséget. Amennyiben pedig a második fialás után selejtezik a kocákat, s értékesítik alkalmával nem sikerül az átlagosnál kedvezőbb árat kapni, úgy a telep félmillió Ft-os nyereségtől eshet el.

Nagyüzemi sertéstelepeinken az utóbbi években a tenyészkoca-állomány selejtezési arányának jelentős növekedését tapasztalhatjuk. Míg 1970-ben állami gazdaságaink a kocák 36,74%-át selejtezték, addig ez az arány 1971-ben 68,57%-ra, 1972-ben 66,65%-ra emelkedett, 1973-ban pedig 58,09% volt. Ez azt jelenti, hogy míg 1970-ben átlagosan kb. hat, addig 1971—1973-ban csupán kb. három fialásig tarották tenyésztésben a kocákat. Szűkebb körű üzemi adatgyűjtésünk eredményei is azt mutatják, hogy újonnan épült sertéstelepeinken is általános gyakorlat a kocaállomány 60—70%-ának évenkénti lecserélése. Az utóbbi években tehát országszerte az a helyzet alakult ki, hogy nem várják meg azt az időt, amikor a koca termelésének maximumát képes adni.

Tanulmányomban arra szerettem volna felhívni a figyelmet, hogy az értékesítési árbevétel — még ha a kocautánpótlás költségeit ellensúlyozza is — a kocatartási költségekben jelentkező különbségek kompenzálására nem elegendő. Ökonómiai szempontból nem közömbös tehát, hogy mikor — hányadik ellés után — selejtezzük. Érdemes gondot fordítani arra is, hogy a kocák számára optimális környezetet teremtsenek, olyat, ahol tartási hibák miatt nem kell a kocákat a gazdaságilag optimálisnak ítélt idő előtt selejtezni.

² Az első oszlopban közölt felvásárlási árak arra az esetre vonatkoznak, ha a hizók közül történő kiválogatás után kb. 1 hónapig külön tartják a leendő tenécszanyagot. A második oszlop számai akkor érvényesek, ha a kiválogatás után mindjárt tenyésztésbe állítják a süldőket.

В статье автор ищет ответ на то, что при местных условиях на фермах с оправдавшими себя породами и сроками отъема — предполагая одинаковый размер отхода порослят и прирост веса — насколько размер выбраковки влияет на затраты выращивания используемых порослят. Основой калькуляции являются производственные данные 7 тыс. свиноматок, а также данные затрат-выхода продукции свиноводческих госхозов за 1973 год. На основании исследований можно определить, что, при общих реализационных условиях, свиноматок необходимо содержать до пятого опороса для того, чтобы их выбраковка была экономична.

Die Verfasserin hat eine Antwort auf die Frage gesucht inwiefern die Produktionskosten der aufgezogenen Würfe von der Zuchtzeit der gegebenen Saubeständen d.h. vom Ausmusterungsmass der Zuchtsauen unter gleichen Bedingungen abhängig sind. Die Unterlagen zu diesen Kalkulationen wurden aus den einzelnen Produktionsergebnissen von mehr als 6000 Zuchtsauen, sowie aus den Aufwands- und Ertragsdaten der in 1973 schweinezüchtenden Staatsgütern, bezogen. Es konnte festgestellt werden dass unter normalen Absatzverhältnissen die Zuchtsauen mindestens bis zu ihren fünften Wurf in der Zucht gehalten sollen wenn eine ökonomisch vorteilhafte Sauausmusterung erreicht werden soll.

The analysis seeks to get an answer to the problem of how does the breeding period of given sow-stock, i.e. degree of her sorting out, affect the „production costs” of the effective reproduction in local conditions within the breeding units having tested variety and separation period supposed equal piglet-die and shortage in fattening period and increase in weight. Basis for calculations was created by individual „production data” of more than 6000 sows and those of costs-yields of pig-breeding state farms in 1973. As a result of calculations it can be stated that sows — in average sale conditions — have to be kept in breeding at least up to the fifth reproduction in order to get economic benefits from their sorting out.

E. J. Bregel:

A polgári gazdaságtan új irányzatai és a mai kapitalizmus

A mai kapitalizmus gazdasági rendszerének kérdése már hosszú idő óta a burzsoá közgazdászok figyelmének középpontjában áll. A kapitalizmus általános válsága korszakában, a két világrendszer létének körülményei között a burzsoá elméletek fontos feladata a tökéletes rendszer fölényének, annak „bizonyítása”, hogy ez a rendszer az egész nép számára jólétet biztosít, jobb a szocializmusnál. Más elméletek azt igyekeznek bizonyítani, hogy mind a kapitalizmus, mind a szocializmus átalakul, közeledik egymáshoz, a különbségek fokozatosan megszűnnek, eltűnnek. Ilyen alapon születtek meg az olyan burzsoá elméletek, mint a „tervezett kapitalizmus”, a „jóléti állam”, a „ve-

gyes gazdaság”, a „szociális piacgazdaság”, az „ipari társadalom” stb. elméletei. Ezek célja a kapitalizmus apologetikáján, saját dolgozóik félrevezetésén kívül a szocialista országokba való ideológiai behatolás, a „fellazítás” politikájának elősegítése. Ezek az elméletek a szocialista országokban egyes rétegek-nél bizonyos érdeklődésre és elismerésre is találhatnak, alkalmasak az ideológiai frontok összehátrahúzására, azért felismerésük és az ellenük való eszmeharc fontos feladatunk. Bregel könyve hasznos fegyver ebben az ideológiai harcban. Sorra veszi ezeket a hibás, apologetikus nézeteket, és belső ellentmondásaikat feltárva, állításaikat a kapitalizmus valóságával szembeállítva cáfolja őket. Elemzése mindvégig nagyon konkrét. Stílusa világos, fejtegetései érdekesek, ugyanakkor tudományosan szempontból magas színvonalúak. (Kossuth Könyvkiadó)

Kö
jövők
nevezh
nyiben
kölcsén
A
lalkozó
valóság
tehát b
Kö
hódítot
tók a t
műen b
szerves
A
— a m
rendelk
valószí
zett leg
rozásál
kutató
elemzés
nem is
jelzéséi
A
gári fu
A kiáb
lenség
ség ter
latos n